

Реферат на тему: "Життєвий шлях Т. Г. Шевченка"

Тарас Шевченко

Реферат

на тему:

"Життєвий шлях Т.Г.Шевченка"

Року 1814 , з 26 на 27 лютого (старого стилю) , темної ночі , перед світом , в селі Моринцях на Звенигородщині , в хаті Григорія Шевченка , кріпака пана Енгельгарда , блиснув у вікні єдиний на все село вогник : народилась нова панові кріпатська душа , а в Україні — її великий співець — Тарас Шевченко ...

Минає рік . Батько й мати на панщині . Катерина , са-ма ще недоросла , зв'язана з малим Тарасом , як ланцю-гами : сповивала , колихала , пісень співала , затихала дитячий плач замотаним у ганчірку розжований хліб , по кутку носилася з ним , як з цяцькою . Проте сама — нянь-ка ще дитина , хочеться з подругами в баштана на шляху погуляти , побігати у ворона , в квача . Посадить малого на вигоні , в ромашках , у ту ямку , що вирили хлоп-ці , граючи в дуки , накаже , посварившись пучкою .

...Згадала про малого тільки тоді , як з поля показалась череда . Одкрыла широко очі , ляснула в долоні . Насилу пригадала . Вітром полетіла в ромашки до дуки : сидить . Уже й сліз йому нема - мовчить . Тільки очиці набрякли від сліз і все личко вивожене в сльози . Тільки побачило над бур'яном голову Катрі - де ті сльози взялись , — рученята до неї . Мов крилами перелетіло з оруженого дуки Катрі на руки .

Тепер Шевченка було офіційно зараховано "стороннім учнем" до Академії мистецтв. Український митець з великою жадобою слухає лекції в академії, багато читає, користується бібліотекою Брюллова, пише вірші, відвідує театр, виставки, музеї — швидко здобуває знання. У 1838 році Шевченко знайомиться з художником Штернбергом. У січні 1839 його зарахували пансіонером Товариства заохочення художників. У квітні цього ж року Шевченка нагородили срібною медаллю 2-го ступеня за малюнок з натури. У 1840 році його нагороджено срібною медаллю 2-го ступеня за першу картину олійними фарбами "Хлопчик-жебрак дає хліб собаці".

Одночасно митця захоплює літературна творчість. У 1837 році була написана Шевченком балада "Причин-на", у 1838 - поема "Катерина", елегія "На вічну пам'ять Котляревському", у 1839 — поезія "Тополя", "До Основ'яненка". У 1840 році побачила світ збірка творів Шевченка "Кобзар", що містила вісім творів: "Думи мої ...", "Перебендя", "Катерина", "Тополя", "Думка", "До Основ'яненка", "Іван Підкова",

"Тарасова ніч". У 1841 році вийшов альманах "Ластівка", де було вміщено п'ять творів Шевченка : баладу "Причинна", поезії "Вітре буйний", "На вічну пам'ять Котляревському", "Тече вода в синє море...", перший розділ поеми "Гайдамаки" — "Галайда", та окремим виданням вийшла поема "Гайдамаки".

Захоплюючись театром Шевченко пробував свої сили і в драматургії. В 1842 році з'явився уривок з п'єси "Никита Гайдай", написаної російською мовою та була написана поема "Слепая". У 1843 році Шевченко завершив драму "Назар Стодоля". В 1844 році в Петербурзі окремим виданням вийшла поема "Гамалія".

Минуло чотирнадцять років з часу, коли Шевченко виїхав з України. 19 травня 1843 року Шевченко разом з Гребінкою їде на Україну. Зупинився Шевченко в Качанівці, яка належала Тарновському. Із Качанівки поет виїздить до Києва, де виконує кілька малюнків історичних пам'яток. Під час перебування у Києві він познайомився з Михайлом Максимовичем, П.О.Кулішем та з художником Сенчило-Стефановським, з яким вони у 1846 брали участь у розкопках могили Переп'ятих біля Фастова. Із Києва Шевченко поїхав до Гребінки в "Убіжище" біля Пирятин, а звідти до Мойсівки (тепер Мосівка Драбівського району на Черкащині), де знайомиться з О. Капністом, П. Я. Лукашевичем. Разом з ним Шевченко побував у Яготині в маєтку Репніних. На деякий час Шевченко знову приїздить до Києва, потім відвідує Запорізьку Січ, острів Хортицю, села Покровське, Чигирин, Суботів. У серпні 1843 в селі Березівка письменник побував у П. Я. Лукашевича. У вересні Шевченко відвідує Кирилівку, зустрічається з братами і сестрами, виконує малюнок "Хата батьків Т. Г. Шевченка в с. Кирилівці". На Україні Шевченко зробив чимало ескізів олівцем до задуманої серії офортів "Живописна Україна".

З Кирилівки їде на Березань, де пише вірш "Розрита могила". Деякий час поет живе в Ісківцях у Афанасієва-Чужбинського, робить спроби перекладати твори польського поета. З жовтня 1843 Шевченко живе переважно в Яготині у Репніних. Тут Шевченко робить на замовлення дві копії портрета М.Репніна, малює дітей В.Репніна, автопортрет. Пише поему "Тризна", яку присвячує Варварі Репніній. Тут він знайомиться з сестрами Псьол.

Із Яготина поет їздив у Лубни, Пирятин, Березову Рудку, Ковалівку. Залишивши Яготин, Шевченко відвідав Мойсівку, побував у Я. Бальмена у Линовиці, де бачив альбом "Вірші Тараса Шевченка", переписаний латинським алфавітом та ілюстрований Я. Бальменом і художником М. Башиловим. Побував Шевченко у селі Турівці в маєтку М. Маркевича.

Відвідав Київ і на початку 1844 виїхав до Москви. Тут він знайомиться з істориком О.М.Бодянським, Шафариком, зустрівся з Щепкіним. Пише поезію "Чигирине, Чигирине..." Із Москви Шевченко виїхав до Петербургу.

У лютому Шевченко повертається до Петербурга, щоб закінчити навчання в Академії мистецтв. З академічних робіт зберігся малюнок "Натурщик". Він ілюструє історичні праці Польового. У листопаді 1844 року побачив світ перший випуск "Живописной України", до якого увійшли шість офортів: "У Києві", "Видубецький

монас-тир у Києві" , "Старости" , "Судня рада" , "Дари Бог-данові і українському народові" , "Казка" . У 1844 закінчує поему "Сова" , створює поему "Сон" , поезії "Дівичії ночі" , "У неділю не гуляла..." , "Чого мені тяжко , чого мені нудно..." , "Заворожи мені , волхве..." та вірш "Гого-лю". У березні 1845 Шевченко закінчив навчання в Академії мистецтв , та йому було присвоєно звання "неклас-ного художника" .

У кінці березня Шевченко виїздить до Москви , де зустрічається з Щепкіним , Бодянським .

У квітні 1845 року Шевченко приїздить на Україну, щоб постійно тут жити і працювати . 22 квітня поет прибув у Київ , де зустрічається з Максимовичем . Одержавши від Київської Археологічної комісії доручення зарисувати історичні пам'ятки , Шевченко вирушає на Звенигородщину . У Густинському монастир і виконує кілька малюнків . У середині серпня Шевченко приїздить до Переяслава , де змальовує ряд пам'яток . Відвідавши село Андруші , він малює дві сепії "Андруші" .

У вересні 1845 гостює у Кирилівці.

На початку жовтня Шевченко приїхав у Миргород . Тут він написав поезії "Не женися на багатій..." , "Не зави-дуй багатому..." та містерію "Великий льох" . У Переяславі , де він живе у Козачковського , Шевченко пише поеми "Наймичка" , "Кавказ" , вступ до поеми " Єре-тик". Завершені твори 1843-1845 років Шевченко об'єднав у альбом "Три літа" .

Наприкінці листопада поет їздив до Києва . Незабаром його офіційно затвердили співробітником Київської Археологічної комісії . В кінці грудня тяжко хворий Шевченко приїхав до Переяслава . Тут він написав "Запо-віт". В січні-лютому поет їздив на Чернігівщину . Навесні деякий час жив у Києві . Він познайомився з членами Кирило —Мефодіївського товариства Костомаровим, Гулаком , Посядою , Марковичем , Пильчиковим , Тулубом , зустрівся з Білозерським.

У вересні Шевченко виїхав на Поділля й Волинь збирати перекази і пісні та описувати історичні пам'ятки. У кінці жовтня повернувся до Києва. В січні 1847 побував у Борзні, Оленівці. В березні жив в Седневі у А. Лизогуба.

Наприкінці березня 1847 почались арешти членів Кирило-Мефодіївського товариства . Шевченка заарештували 5 квітня 1847 року на дніпровській переправі , коли він повертався до Києва . В нього відібрали збірку "Три лі-та" .

17 квітня 1847 року Шевченка привезли до Петербурга і ув'язнили в казематі "Третього відділу" . Тут він створив цикл поезій "В казематі" ("В.Костомарову", "Чи ми ще зійдемося знову?", "Мені однаково...", "Садок вишневий коло хати") . Його участь у Кирило-Мефодіївському товаристві не була доведена , але документом для обвинувачення був альбом "Три літа". Шевченка заслали рядовим до Окремого Оренбурзького корпу-су , з заборонаю писати й малювати . 8 червня 1847 Шевченка доставили в Оренбург , а незабаром відправили в Орську фортецю . Цей шлях він описав у повісті "Близ-неці". Почалася солдатська муштра.

З перших днів Шевченко порушив царський наказ. Тут Шевченко пише нові вірши: "Думи мої, думи мої...", "Згадайте , братія моя...", поеми "Княжна", "Сон", "Москалева

криниця", поезії "N. N." ("Мені тринадцятий минало"), "Іржавець", "А.О.Козачковському", "Полякам".

У кінці 1847 відновлює листування з друзями й знайоми-ми , зближається з багатьма польськими засланцями: Фішером , Завадським , Крулікевичем , Вернером.

У першій половині 1848 в Орській Фортеці Шевченко написав чотири твори: "А ну мо знову віршувать", "У бога за дверми лежала сокира", "Варнак", "Ой гляну я, подивлюся...".

У березні 1848 Шевченка як художника включили до складу Аральської описової експедиції . Тут він виконав малюнки "Пожежа в степу" , "Джангисагач", "Укріп-лення Раїм . Вид з верфі на Сирдар'ї" , "Урочище Раїм з заходу" , "Укріплення Раїм" , "Спорядження шхун" (два малюнки) , "Пристань на Сирдар'ї" , та інші.

Восени 1849 експедиція повернулася до Оренбурга , де і залишився Шевченко опрацьовувати її матеріали .

23 квітні 1850 року Шевченка зарештували за доносом офіцера Ісаєва , але він встиг передати вірші та листи . Під час обшуку було знайдено листа Левицького про симпатії молоді до Шевченка . Поета відправили до Орська і там допитували . Згодом його перевели у від-далене Новопетровське укріплення . Знову почалася жорстока муштра , за поетом встановили посилений нагляд . Тут Шевченко читав періодичні видання , зустрічався з ученими й мандрівниками , які відвідували укріплення , листувався із знайомими .

Влітку 1851 Шевченка як художника включили до скла-ду Каратауської експедиції , він здобув деяку мож-ливість малювати.

Після смерті Миколи Першого на Шевченка не була поширена амністія політичним в'язням і засланцям . Тільки 1857 році , завдяки клопотанню друзів , поета звільнили з заслання . Чекаючи дозволу на звільнення , Шевченко почав вести "Щоденник" .

1860 року Шевченкові присвоюється звання акадміка-гравера . У цьому ж році виходить друге видання "Коб-заря" .

Помер Тарас Шевченко у Петер-бурзі 10 березня 1861 року .